

ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ ЕВРО

Функцията е разработена във връзка с прилагането на Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), Обн., ДВ, бр. 70 от 20.08.2024 г., изм. и доп., бр. 25 от 25.03.2025 г., в сила от 1.01.2025 г.

Функцията е активна:

- за всички абонати на системата **Ажур®**;
- и само за потребители **987** или **9999**.

За да смените отчетната валута на базата данни от лев към евро, използвайте менютата в: **Системни функции > Преминане към евро**, като се запознаете предварително с текущата документация и изпълните препоръките за подготовка за преминане към евро.

Обективни условия в предприятията и организациите

Съгласно Закона за счетоводството годишните финансови отчети се изготвят „към“, а не „на“ 31.12. Самото им формиране продължава и през следващата година и практически трябва да се завърши до 30 юни, когато отчетите се подават пред данъчните органи и Националната статистика.

До датата на въвеждане на еврото отчетната валута в Република България е българският лев. Всички изготвени, одобрени, приети и публикувани годишни финансови отчети, с дата на годишния финансов отчет преди датата на въвеждане на еврото, се съхраняват във валутата (за повечето български предприятия тази валута е лев), в която са изготвени. Всички първични и вторични счетоводни документи, регистри, справки, декларации и др. подобни, съдържащи счетоводна информация и отразени в счетоводството на предприятието преди датата на въвеждане на еврото, не се преизчисляват в евро.

С въвеждането на еврото от **Дата на въвеждане на еврото** без преходен период възникват сериозни предизвикателства при приключването на отчетния период преди датата на въвеждане на еврото.

Този двойствен режим изисква съвременна и прецизна организация, върху която софтуерните разработчици нямат пряк контрол. Необходими са вътрешнофирмени мерки за ускоряване на приключването на отчетния период преди въвеждането на еврото.

Препоръка за график на годишното приключване

Подготовката трябва да започне значително по-рано, за да се осигури бързо приключване – например до 10–15 януари на годината, следваща отчетния период.

Препоръки за предварителна подготовка за преминане към евро

1. Запознайте се подробно с насоките за счетоводно отчитане:

- За предприятия от нефинансов сектор:

Пълния текст на Насоките за счетоводно отчитане можете да достъпите от сайта <https://evroto.bg/bq/news/210-vavezhthane-na-evroto-v-balqariya-publikuvani-sa-nasokite-za-danachno-i-schetovo#>

или директно да изтеглите документа от <https://evroto.bg/upload/810/Nasoki%20schetovodstvo.pdf>.

Можете да използвате и отговори на Министерство на финансите по практически въпроси, свързани с прилагането на Закона за въвеждане на еврото в Република България:

<https://www.cposa.bg/posledni-novini/otgovori-na-ministerstvo-na-finansite-po-prakticheski-v-prosi-sv-rzani-s-prilaganeto-na-zakona-za-v-vezhdane-na-evroto-v-republika-b-lqariya/>

■ За предприятия от бюджетен сектор:

<https://www.minfin.bg/bg/1744> - ДДС № 09/27.11.2025 г. – Преизчисляване в евро на начални салда по счетоводни сметки на бюджетни организации за счетоводна дата 01.01.2026 г.

2. Създайте надеждна система за проследяване на всички информационни бюлетини, имейли и организирани събития по темата, които Бонев Софт Одитиниг ООД Ви изпраща на имейл, публикува в клиентския портал Моят Ажур: ajur.bg.
3. Създайте организация с ИТ отдела си (ИТ обслужващата Ви компания) за проследяване и смяна с актуалната версия на системата, която е публикувана в сайта bsoft.bg и клиентския портал Моят Ажур: ajur.bg.
4. Прегледайте и съставете списък на модулите в системата, които използвате. Обърнете особено внимание на тези модули, които:
 - съдържат стойности в левове и следва да формират салда към **Дата на въвеждане на еврото**;
 - използвате за издаване на първични счетоводни документи (фактури, експедиции, заявки, поръчки, складови документи, касови ордери, платежни нареждания и други).
5. За всеки от тези модули на системата определете ключовата дата, към която отчетната валута на базата данни е задължително да бъде евро. Тази дата се явява крайният срок, до който трябва да са приключени всички дейности по:
 - изготвяне и подаване на месечна справка декларация по ЗДДС и изчисляване на годишен коефициент по чл. 73 от ЗДДС;
 - равнение на синтетично и аналитично ниво на натрупаната амортизация по активи от инвентарна книга със сметките, отчитащи същата на синтетично ниво в оборотната ведомост;
 - преоценка на валутни активи и пасиви по заключителен курс;
 - изчисляване на себестойност на готовата продукция;
 - изчистване на малки и незначителни салда;
 - годишна инвентаризация – материални запаси, вземания, парични средства, дълготрайни активи и други;
 - обезценка и преоценка на активи;
 - приключване на ДАПл за годината;
 - начисляване на корпоративен данък;
 - формиране на нетен финансов резултат за отчетния период.
6. Прегледайте ключови управленски и оперативни отчети, в които имате съпоставима информация за минали периоди и установете диапазона на тези минали периоди – 1, 2 или повече отчетни години. Препоръчваме тези периоди да не надхвърлят 5 години.
7. Важно решение е към коя дата ще са салдата в системата, защото освен изискванията на точка 4, последващи корекции към дата на въвеждане на еврото се извършват по различен начин в системата:

Вариант 1

Функцията Приключване на период се изпълнява към последна дата на годината, предхождаща датата на въвеждане на еврото.

- Прави се архив на базата в лева, който се съхранява за последващи справки и проверки – задължително изискване на ЗВЕРБ.
- Превалутират се началните салда към датата на въвеждане на еврото.
- Ако след преминаването към евро, е необходимо да се въведат операции за предходен период, **те се въвеждат в базата в лева.**
- Променените салда в резултат на тези операции се коригират чрез Начални салда в Базата в евро от потребителя.

При този вариант в базата **не е налична информация** в евро за минали периоди – оборотни ведомости, аналитични оборотни ведомости, справки за продажби и изобщо всички справки на база операции и документи. Не е налице нормативно изискване тази информация да се преизчислява в евро. Предприятията от бюджетен сектор ЗАДЪЛЖИТЕЛНО прилагат този вариант.

Вариант 2

Функцията Приключване на период се изпълнява към последна дата на 1, 2 или повече отчетни години, предхождащи датата на въвеждане на еврото.

- Прави се архив на базата в лева, който се съхранява за последващи справки и проверки – задължително изискване на ЗВЕРБ.
- Превалутират се салдата, всички операции и документи за отворените периоди.
- Ако след преминаването към евро, е необходимо да се въведат операции за отчетните години с базова валута лев, **те се въвеждат и в базата в лева, и в базата в евро,** за да има съпоставимост и да се формират реалните салда в евро към дата на преминаване.

При този вариант в базата **е налична информация** в евро за отворените минали периоди - оборотни ведомости, аналитични оборотни ведомости, справки за продажби и изобщо всички справки на база операции и документи. Не е налице нормативно изискване тази информация да се преизчислява в евро, но тя може да се ползва като сравнителна информация за оперативни и управленски цели.

8. Върху базата данни **трябва да бъдат изпълнени** функции по *Приключване на период, Зануляване на ан. сметки, Изтриване на нулеви ан. сметки* към най-стария съпоставим отчетен период, определен от предходната точка.
9. Извършете предварителни тестове за преминаване към евро, които следва да включват минимум:
 - Настройка и използване на функция Преминаване към евро;
 - Засичане на резултатите от автоматизираната обработка;
 - Проверка на ключови управленски и оперативни справки;
 - Въвеждане и осчетоводяване на документи, като преминавате през ключови за предприятието процеси, в които се използва системата, включително и интеграции с други софтуери;
 - Прегледайте и одобрете всички печатни форми на първични документи, генерирани от системата;

- Опишете внимателно всички стъпки, които трябва да изпълните при реалното преминаване към еврото, като отбелязвате важни моменти, които биха били трудни при реалното преминаване.
10. Препоръчваме да имате поне една допълнителна база данни в инсталацията, в която да извършите предварителните тестове на функцията за преминаване към евро. Ако такава не е налична, подайте заявка за закупуване.

Работа с меню Преминаване към евро

Меню Преминаване към евро е организирано в няколко подменюта, като подредбата им е в последователността, в която следва да се изпълнят действията при работа с функцията:

- Общи настройки
- Настройки на счетоводни сметки
- Промяна на наименования на сметки/подсметки
- Обработка
- Справки
- Превалутуиране на специфични таблици
- Приключване на превалутуиране

Общи настройки

При влизане в менюто системата предлага стойности по подразбиране. Всяка от тях трябва да бъде прегледана и променена, ако е необходимо, спрямо индивидуалните особености на базата данни.

- **Дата на въвеждане на евро:** е датата, съгласно чл. 3 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (датата, посочена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България). Това е датата, на която еврото става официална парична единица на Република България. За целите на тестовете, можете да промените тази дата, така че да сте най-близо до реалните условия, в които ще се извърши преминаването към еврото.
- **Официален валутен курс:** е официалният валутен курс, съгласно чл. 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.
- **Аналитично превалутуиране на сметки за натрупани амортизации:**
Изберете опция **Да**, ако сте се убедили предварително, че имате равенство между натрупаните амортизации за всеки отделен дълготраен актив от Инвентарна книга и настроените в системата сметки за отчитане на натрупани амортизации на ниво сметка за дълготраен актив или такива на ниво инвентарен номер.
Ако не отговаряте на изискването за опция **Да**, оставете настройката на опция **Не**.
Внимание! Опция **Не** трябва да се запази, в случаите, в които обезценката на дълготрайните активи се отчита в натрупаната амортизация на всеки отделен дълготраен актив в инвентарна книга, а в оборотната ведомост има отделни корективни сметки за амортизации и обезценка.
- **Аналитично превалутуиране на сметки за преоценъчен резерв:**
Изберете опция **Да**, ако сте се убедили предварително, че имате равенство между справка *Автоматични операции > Преоценка > Дълготрайни активи > Данни от предходни периоди* и сметката за отчитане на преоценъчен резерв от настройки на системата.

Ако не отговаряте на изискването за опция **Да**, оставете настройката на опция **Не**.

- **Брой знаци след десетичната точка при превалутирание на цени за единица мярка на материални запаси (стоки, готова продукция и материали и услуги), поддържани в лева до дата на въвеждане на еврото, в „Картон на материален запис“ (*Продажби > Номенклатури и на МЗ*):** по подразбиране 2, с възможност за корекция от 0 до 7. Определете броя знаци, до които да се извърши закръглението, съгласно изискванията на чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.
- **Брой знаци след десетичната точка при превалутирание на цени за единица мярка на материални запаси (стоки, готова продукция и материали и услуги), поддържани в лева до дата на въвеждане на еврото, в „Ценова политика“:** по подразбиране 2, с възможност за корекция от 0 до 7. Определете броя знаци, до които да се извърши закръглението, съгласно изискванията на чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.
- **Брой знаци след десетичната точка при превалутирание на цени за единица мярка на материални запаси (стоки, готова продукция и материали и услуги), поддържани в лева до дата на въвеждане на еврото, в „Условия на доставка“ (*Покупки*):** по подразбиране 2, с възможност за корекция от 0 до 7. Определете броя знаци, до които да се извърши закръглението, съгласно изискванията на чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.
- **Брой знаци след десетичната точка при превалутирание на цени за единица мярка на материални запаси (стоки, готова продукция и материали и услуги), отчитани количествено в счетоводните книги и регистри:** по подразбиране 7, с възможност за корекция от 0 до 7. Определете броят знаци, до които да се извърши закръглението, съгласно изискванията на чл. 48, ал. 3 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.
- **Следене на салда на клиенти в модул Продажби:** Да/Не по подразбиране е **Не** с възможност за корекция.
Изберете опция **Да**, ако използвате функции в модул *Продажби > Обработки > Плащания от клиенти, Аванси от клиенти, Неустойки или Анализ на вземанията > Контрол на плащанията*. Само при тази опция системата ще подготви и предварителна таблица със салда на клиенти към дата на преминаване към евро.
- **Следене на салда на доставчици в модул Покупки:** Да/Не по подразбиране е **Не** с възможност за корекция.
Изберете опция **Да**, ако използвате модул *Покупки > Обработки > Плащания към доставчици* или в модул *Банка* изготвяне на банкови документи във връзка с модул *Покупки*.
- **Начален номер на Протокол за равнение на салда в модул Склад** – въведеният номер трябва да е 10 разряден и да съдържа само цифри. Не се допускат букви и специални символи.
Променете настройката по подразбиране, **само ако** имате внедрен модул *Склад* на системата, в който материалните запаси (стоки, материали или готова продукция) се отчитат количествено и стойностно и дата на начално салдо на модул *Склад* е по-малка от **Дата на преминаване към евро**.

Внимание! Въведеният номер е начален номер на вид документ **ПроР** и се използва за изравняване на стойности по материалните партии за всеки склад поотделно на стойностните салда към дата на преминаване към евро. Трябва да осигурите начален номер, който няма да доведе до дублиране с други документи с вид ПроР, издадени в системата.

■ **Използвате ли модул Каса:**

Ако е **Не**, всичко за модул **Каса**, включително дефинирането на каси, права и контировки се изтрива.

Ако е **Да**, при стартиране на **Обработка** се изисква всички Каси да са приключени към дата на преминаване към евро. Трябва да е изпълнена функцията **Приключване на период** за модул **Каса** към 31.12. на годината, предхождаща дата на въвеждане на еврото.

■ **Използвате ли модул Банка:**

Ако е **Не**, всичко за модул **Банка**, включително дефинирането на банки, права и контировки се изтрива.

Ако е **Да**, при стартиране на **Обработка** се изисква всички IBAN-и, дефинирани за работа в модула, да са приключени към дата на преминаване към евро. Трябва да е изпълнена функцията **Приключване на период** за модул **Банка** към 31.12. на годината предхождаща дата на въвеждане на еврото.

■ **Бюджетно предприятие:**

Изберете опция **Да**, ако отчитането по стопански области е организирано в системата на ниво подсметка.

■ **Поддържате ли ДАПл:**

Изберете опция **Да**, ако имате нормативно изискване за поддържане на Данъчен амортизационен план и действително изготвяте такъв през системата.

За да запишете направените настройки, използвайте бутон **Запис**.

Настройки на счетоводни сметки

При превалутиране на началните салда към дата на преминаване към еврото на активите и пасивите е възможно да се получи разлика между общата сума на дебитните салда и обща сума на кредитните салда на балансовите сметки в синтетичната оборотна ведомост. Тази разлика следва да се отрази по дебита или по кредита на сметка, която допуска наличието на балансово начално салдо към дата на преминаване. В последствие това салдо следва да се закрие, съгласно изискванията на чл. 48, ал. 4 и ал. 6 на Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Аналогично, ако в предприятието се водят задбалансови активи и пасиви, е възможно да се получи разлика между общата сума на дебитните салда и общата сума на кредитните салда на задбалансовите сметки в синтетичната оборотна ведомост. Тази разлика следва да се отрази по дебита или по кредита на задбалансова сметка, която допуска наличието на начално салдо към дата на преминаване. Няма нормативно изискване, как следва да се закрие това салдо.

В екрана за настройка на счетоводни сметки се изисква въвеждането на тези сметки, по които следва да се отнесат описаните по-горе разлики.

Внимание! Сметките / подсметките и аналитичните сметки, по които ще се отнесат разликите **НЕ трябва** да имат салда и обороти в базата данни. Препоръчваме тези сметки да са специално създадени за тази функция.

В зависимост от Общите настройки на функцията и настройката за модул **Счетоводство > Бюджетно предприятие – Работа с подсметки за стопански области** има два възможни екрана за настройка на счетоводни сметки за равнение:

- **Екран за настройка на счетоводни сметки (1)** – отнася се за търговски дружества или бюджетни предприятия, които не работят с подсметки за стопанските области;
- **Екран за настройка на счетоводни сметки (2)** – отнася се само за бюджетни предприятия, които работят с подсметки за различните стопански области.

Двата екрана са алтернативни и се визуализира само този, който се отнася за направената в базата данни настройка **Бюджетно предприятие: Да/Не**.

Екран за настройка на счетоводни сметки (1)

- **Балансова сметка за равнение на салда към дата на въвеждане на еврото:** – в зависимост от дефиницията на сметката се изисква въвеждане на сметка/подсметка/аналитична сметка – пълно и конкретно, без прескачане на нива. Сметката е задължителна за въвеждане и не трябва да има начални салда към дата на преминаване.
- **Задбалансова сметка за равнение на салда към дата на въвеждане на еврото:** – Въвеждането тази сметка се изисква само ако в индивидуалния сметкоплан на предприятието има сметки от раздел, обявен в настройките за задбалансов: **Настройки > Счетоводство > Счетоводни раздели**. Сметката /подсметката/ аналитичната сметка се въвежда пълно и конкретно, без прескачане на нива. Тя трябва да е от задбалансовия раздел и не трябва да има начални салда към дата на преминаване.

За да запомните въведените сметки, натиснете бутон **Запис**.

Екран за настройка на счетоводни сметки (2)

Когато в бюджетното предприятие има повече от една стопанска област, то изготвя отделни оборотни ведомости за всяка от стопанските области. Затова се налага въвеждането на различни сметки / подсметки за равнение по отделните стопански области. В този екран се визуализира таблица със стопанските области. Настройката на сметки за равнение става последователно, като с двоен клик на мишката се избере съответната стопанска област, за която ще се настройват сметки за равнение.

За всяка една от сметките за равнение се изисква въвеждане на сметка/подсметка/аналитична сметка – пълно и конкретно, без прескачане на нива. Сметката/подсметката/аналитичната сметка не трябва да има начални салда към дата на преминаване.

За да запомните въведените сметки, натиснете бутон **Запис**.

Промяна на наименования на сметки / подсметки

Менюто е препоръчително да се използва след реалното превалутиране на базата данни, с цел да се елиминира в наименованията на сметките и подсметките тесктът *в лева*. Не е част от нормативните изисквания и е създадено с цел удобство на потребителите.

При влизане в менюто системата визуализира индивидуалния сметкоплан на дружеството.

- Сметка;
- Сметка наименование;
- Сметка наименование на др. език;
- Подсметка;
- Подсметка наименование;
- Подсметка наименование на др. език.

Използвайки бутона за филтриране в наименованието на колоната в таблицата, можете да филтрирате и направите корекции в колоните за наименование.

За да се отразят корекциите, използвайте бутон **Запис**.

Ако напуснете екрана, без да използвате бутон **Запис**, всички направени от вас корекции ще бъдат изгубени.

Обработка

Менюто извършва основната обработка по превалутиране на базата данни като използва всички настройки направени до момента на стартирането му.

Времето, което ще отнеме обработката на базата данни, зависи от големината ѝ и направените предварителни настройки.

ВНИМАНИЕ! Преди да използвате меню **Обработка** се убедете, че сте изпълнили всички [Препоръки за предварителна подготовка за преминаване към евро](#) от настоящата документация.

ВНИМАНИЕ! Задължително изпълнете функция Backup/Restore на текущата база данни.

ВНИМАНИЕ! Преди да пристъпите към изпълнение на обработката по превалутиране, надлежно архивирайте данните за базата данни, в която ще извършвате обработката.

ВНИМАНИЕ! Задължително по време на обработката всички потребители трябва да са затворили изцяло Ажур®, включително AjurOlap и Ajur7Model за съответната база данни, която ще се обработва.

ВНИМАНИЕ! Задължително трябва да е спряна работата на външни приложения, комуникиращи с Ажур® през Ажур® REST API, автоматизирани задачи (Task Scheduler), комуникация с InfoPay, включително Автоматизирано реструктуриране и архивиране, експортиране/импортиране на данни и т.н.

ВНИМАНИЕ! Ако използвате ПРМ/ЦРМ трябва да сте се уверили, че всички данни за ЦРМ са предадени и приети успешно. След извършване на обработка по превалутиране, ще трябва да генерирате данни за ЦРМ фиктивно, **без да ги приемате** в съответната централна база данни.

ВНИМАНИЕ! Работата на всички автоматизирани функции и достъпа до базата данни трябва да бъде възстановен, едва след като сте се уверили, че превалутирането е минало успешно.

Справки

След успешно завършване на обработката на базата данни в меню **Справки** остава информация за състоянието по модули на началните салда в лева към дата на преминаване към еврото и правилата, по които те са били преизчислени в евро. Всички справки са достъпни за преглед **На екран** и експорт в **Excel**.

ВНИМАНИЕ! Преди да възобновите работата със системата, прегледайте, анализирайте и потвърдете данните от тези справки, както следва:

- Колоните за стойности в BGN (лева) или превалутиране към дата на преминаване към евро следва да се засичат с архива преди стартиране на обработката.
- Колоните за стойности в евро или след превалутиране към дата на преминаване към евро след да се засичат със стандартните справки в системата в текущата база данни.

Ако откриете несъответствия, се счита, че има проблеми в базата данни преди превалутирането и тези проблеми следва да се анализират, отстранят и отново да се премине към процедура по превалутиране.

Едва след като сте потвърдили информацията в тези справки с обичайните за системата справки, можете да възобновите работа в базата данни.

Счетоводство > Анализ на сметка за равнение

Специфичната справка е разработена за покриване на изискванията на отчитане на възникналите разлики от преминаване към евро съгласно Насоките за счетоводно отчитане, разработени от работна група "Нефинансов сектор" към Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната (КС) с водеща институция Министерството на икономиката и индустрията.

Превалутиране на специфични таблици

Менюто е активно след успешно превалутиране на базата данни. Използва се за потребителски дефинирани общи номенклатури, аналитични сметки, допълнителни структури, в чиито колони се съдържа стойностна информация в лева.

Последователност на работа:

1. Изберете от падащо меню:
Обща номенклатура;
Аналитична сметка;
Допълнителна структура.
2. Посочете номера на съответната структура.
3. Чрез бутон **Зареди** се визуализират данните от избраната таблица.
4. Чрез бутон **Филтър** в наименованието на колоната можете да намалите записите в извадката по определен критерии.
5. Чрез чек пред конкретен ред или бутона **Маркирай всички** и **Размаркира** можете да маркирате за корекция един или повече записи в таблицата.
6. Изберете колона за корекция като стъпите в клетка от съответната колона в таблицата.

Внимание! Когато сме на опция **Аналитична сметка** колоните, които могат да се коригират трябва да са дефинирани като информативни.

7. Корекцията може да е с **Конкретно значение** или **Формула**.

При **Формула** се изисква въвеждане на брой знаци за окръгление: по подразбиране 2 с възможност за корекция от 0 до 7.

Формула може да се избере само ако колоната има дефиниция число с десетична част.

Формулата е само една: стойността/стойностите в избраната колона разделена/разделени на официалния валутен курс на превалутирането и окръгление до посочения брой знаци.

В **Конкретно значение** може да се посочи и текст, и стойност в зависимост от дефиницията на колоната.

За да се извърши промяната, изберете бутон **Корекция**.

Приключване на превалутиране

Менюто се използва за изтриване на информацията от меню **Справки** с цел олекотяване на базата данни и напълно скриване на меню **Преминаване към евро** от главното меню на системата.

Препоръчително е изпълнението на функцията да бъде направено, след като:

- са направени всички прегледи и анализи на превалутираната база данни;
- е възстановена нормалната работа с приложението;
- са осигурени надеждни архиви.